

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11Co/57/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2514208990
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 07. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Arnouldová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2023:2514208990.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Kataríny Arnouldovej a sudcov JUDr. Silvie Hýbelovej a Mgr. Fedora Benku, v spore žalobcu: A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom A. XXXX/X, C., zastúpený JUDr. Michalom Antalom, PhD., advokátom, so sídlom Hlavná 13, Trnava, proti žalovanému: D. E. F., nar. X.X.XXXX, bytom B. XXXX/XX, F., zastúpený Mgr. Petrom Kubalom, advokátom so sídlom Pod Párovcami 1362/55, Piešťany, za účasti intervenienta na strane žalovaného: Wüstenrot poisťovňa, a.s., so sídlom Karadžičova 17, Bratislava, IČO: 31383408, zastúpený právnym zástupcom: SEDLAČKO & PARTNERS, s.r.o., so sídlom Štefánikova 8, Bratislava, o zaplatenie 1.511,- eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného a intervenienta na strane žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Piešťany zo dňa 4. februára 2022, č.k. 6C/64/2015-447, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo vyhovujúcom výroku I. m e n í tak, že žalobu zamietá a v zamietajúcom výroku II. (v napadnutej časti nepriznaného príslušenstva) p o t v r d z u j e .

II. Výroky V. a VI. napadnutého rozsudku m e n í tak, že súd priznáva Ing. Miroslavovi Tomáškovi, súdnemu znalcovi z odboru cestná doprava, z odvetví technický stav cestných vozidiel, nehody v cestnej doprave a odhad hodnoty cestných vozidiel, s miestom výkonu činnosti Dechtice 504, Dechtice, proti žalobcovi nárok na znalečné v časti nekrytej preddavkom v rozsahu 100%.

III. Súd priznáva žalovanému a intervenientovi na strane žalovaného proti žalobcovi nárok na náhradu trov tohto konania v rozsahu 100%.

odôvodnenie:

1. Rozsudkom, napadnutým odvolaním, súd prvej inštancie výrokom I. uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 1.266,96 eur do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku, výrokom II v prevyšujúcej časti žalobu zamietol, výrokom III priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania proti žalovanému v rozsahu 20,28 %, výrokom IV proti intervenientovi na strane žalovaného žalobcovi nárok na náhradu trov konania nepriznal, výrokom V priznal Ing. Miroslavovi Tomáškovi, súdnemu znalcovi z odboru cestná doprava, z odvetví technický stav cestných vozidiel, nehody v cestnej doprave a odhad hodnoty cestných vozidiel, s miestom výkonu činnosti Dechtice, proti žalobcovi nárok na znalečné v časti nekrytej preddavkom v rozsahu 39,86 % a výrokom VI priznal označenému znalcovi proti žalovanému nárok na znalečné v časti nekrytej preddavkom v rozsahu 60,14 %.

2. Svoje rozhodnutie súd právne odôvodnil aplikáciou ustanovení § 420, § 427, § 428, § 429, § 441 až 443 a § 450 Občianskeho zákonníka, ako aj ustanovením § 1, § 3, § 4 a 5 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkovou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len ZoPZP), vecne tým,

že žalobu posúdil ako čiastočne dôvodnú. V odôvodnení rozsudku uviedol, že žalobca sa domáhal od žalovaného zaplata sumy 1.511,- eur s príslušenstvom titulom náhrady škody podľa § 420 a nasl. Občianskeho zákonníka, vzniknutej žalobcovi na jeho osobnom motorovom vozidle zn. Ford Fiesta dňa 10.3.2014 konaním žalovaného, ktorý zaparkoval vedľa neho svoje vozidlo zn. Volkswagen Passat a pri vystupovaní z vozidla prudký poryv vetra otvoril dvere na jeho vozidle, čím oškrrel vedľa stojace motorové vozidlo žalobcu. Strany spísali škodovú udalosť ako poistnú udalosť spôsobenú zavinením žalovaného a riadne a včas ju oznámili poisťovni žalovaného, v ktorej má uzatvorené poistné zmluvné poistenie, následne ho likvidátor poisťovne obhliadol a na základe obhliadky spoločnosť AUTO J+J, s.r.o. vykonala opravu vozidla, pričom faktúru za opravu vo výške 1.511,- eur žalobca uhradil. Poisťovňa žalovaného - Wüstenrot poisťovňa, a.s., oznámila, že táto škoda nie je krytá poistením v zmysle ustanovenia § 427 OZ a zákona č. 381/2001 Z. z. a odmietla poskytnúť žalobcovi náhradu, preto sa žalobca obrátil priamo na žalovaného, ale tento uplatňovaný nárok neuznáva čo do jeho výšky, majúc za to, že vyčíslená výška náhrady škody nezodpovedá realnej cene opravy takéhoto typu a rozsahu poškodenia.

3. Po začatí konania oznámila Wüstenrot poisťovňa, a.s. svoj vstup do konania ako intervenient na strane žalovaného.

4. Súd konštatoval, že neboli sporné tvrdenia o tom, akým konaním došlo k vzniku škody, ani kto za škodu zodpovedá a kto ju spôsobil. Právny zástupca žalovaného až v záverečnej reči spochybnil aktívnu vecnú legitimitáciu žalobcu z dôvodu, že tento nebol vlastníkom predmetného motorového vozidla, že vlastníkom bola lízingová spoločnosť, a že ani nepreukázal, že za opravu zaplatil on, že škoda vznikla jemu, a nie niekomu inému. Súd prvej inštancie uviedol, že je síce pravdou, že žalobca nebol vlastníkom predmetného motorového vozidla zn. Ford Fiesta v čase škodovej udalosti, že toto bolo vo vlastníctve lízingovej spoločnosti, žalobca bol lízingovým nájomcom, a podľa osvedčenia o evidencii vozidla bol aj držiteľom motorového vozidla, z ktorého dôvodu bol aj osobou povinnou uzavrieť zmluvu o PZP, a bol držiteľom a prevádzateľom motorového vozidla aj na účely § 427 OZ aj § 3 ZoPZP. Nakoľko otváranie dverí na zaparkovanom motorovom vozidle pri nastupovaní alebo pri vystupovaní zo zaparkovaného vozidla, hoci aj pri vypnutom motore, je nepochybne činnosťou predstavujúcou prevádzku vozidla (por. uznesenie ÚS SR č. k. I. ÚS 533/2017-18 zo dňa 8.11.2017), preto išlo o škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky (§ 427 OZ), ktorá zakladá objektívnu zodpovednosť C. F., ktorá bola v čase nehody vlastníkom a držiteľom, a tým aj prevádzkovateľom motorového vozidla zn. Volkswagen Passat, za vzniknutú škodu podľa § 428 OZ, t. j. bez ohľadu na zavinenie. Keďže vodičom vozidla zn. Volkswagen Passat v čase škodovej udalosti bol žalovaný, tento zodpovedá za vzniknutú škodu podľa všeobecných ustanovení o zodpovednosti za škodu podľa § 420 a nasl. OZ. V danom prípade boli naplnené všetky kumulatívne zákonné podmienky vzniku zodpovednosti žalovaného za škodu podľa § 420 OZ, a to 1.) porušenie právnej povinnosti, v danom prípade porušenie zákonnej povinnosti predchádzať škodám podľa § 417 ods. 1 OZ, 2.) vznik škody, konkrétne vznik preliačín na pravých zadných dverách na vozidle zn. Ford Fiesta, ktorého držiteľom bol žalobca, 3.) priama príčinná súvislosť medzi porušením právnej povinnosti a škodou a tiež 4.) zavinenie žalovaného, ktorý nepreukázal existenciu liberačného dôvodu podľa § 420 ods. 3 OZ. Keďže žalobca mal zmluvnú povinnosť nechať si opraviť poškodené vozidlo v autorizovanom servise, neobstojí námietka žalovaného, že sa mal obrátiť na neautorizovaný servis, ktorý má nižšie ceny. Zaplata sumy opravy preukázal žalobca pokladničným blokom, kde je uvedený ako objednávateľ opravy a pokladničným blokom o úhrade. Vzhľadom na obchodnú politiku lízingových spoločností, nemal súd pochybnosti ani o tom, že náklady opravy znášal žalobca sám, a nie lízingová spoločnosť. Keďže vozidlo žalobcu bolo v danom čase vo vlastníctve leasingovej spoločnosti, žalobca využil služby autorizovaného servisu na opravu poškodenia vozidla, čo bol bežný postup, keďže leasingová spoločnosť to vyžaduje.

5. Súd žalobe vyhovel iba v časti o zaplata sumy 1.266,96 eura s DPH, ktorá suma zodpovedá nákladom za opravu poškodenia motorového vozidla podľa znaleckého posudku a vo zvyšku žalobu ako nedôvodnú zamietol, teda v časti uplatnených nákladov za opravu poškodenia vozidla v rozsahu, ktoré nespôsobil žalovaný zodpovedajúcej sume 244,04 eura. Žalobu súd zamietol aj v časti uplatnených úrokov z omeškania ako „postih“ za nekorektné konanie žalobcu, ktorý si uplatnil u žalovaného aj náhradu škody nad rámec škody spôsobenej mu žalovaným. Takto súd z dôvodov hodných osobitného zreteľa podľa § 450 OZ nepriznal celé príslušenstvo pozostávajúce z úrokov z omeškania.

6. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 262 ods. 1, § 255 ods. 1 a 2 CSP, berúc do úvahy pomer úspechu strán v spore a to nielen zo sumy žalovanej pohľadávky ale aj zo sumy

príslušenstva pohľadávky, vyčíslenej ku dňu vyhlásenia rozsudku vo výške 595,66 eura. Zároveň, nakoľko súd doposiaľ nerozhodol o znalečnom v rozsahu, ktoré nebolo kryté preddavkom v sume 300,-eur, priznal súd znalcovi nárok na znalečné v časti nekrytej preddavkom proti oboj stranám sporu podľa pomeru ich úspechu vo veci podľa § 255 ods. 2 CSP.

7. Proti rozsudku podali odvolania obe strany aj intervenient.

8. Žalobca sa odvolal v časti zamietnutia úrokov z omeškania, v časti nároku na náhradu trov konania a v časti, v ktorej súd priznal súdnemu znalcovi proti žalobcovi nárok na znalečné v časti nekrytej preddavkom v rozsahu 39,86%. Považoval za nesprávny postup súdu, ktorý opierajúc o § 450 OZ by mal predstavovať postih žalobcu za to, že si na súde uplatnil vyššiu škodu, akú v konaní preukázal. Jeho čiastočný neúspech v spore sa má v zmysle zákonnej úpravy prejavíť v jeho nároku na náhradu trov konania a nie v arbitrárnom krátení iných zákonných nárokov, ktorý postup nemá žiadnu zákonnú oporu. Aj pri výpočte nároku na náhradu trov konania súd postupoval arbitrárne a v rozpore so súdnou praxou, pričom odvolateľ poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 6 Obo 243/2007, podľa ktorého pre pomerné rozdelenie trov konania je rozhodujúci pomer úspechu a neúspechu v uplatnenej istine bez príslušenstva, ak príslušenstvo (úrok z omeškania) navrhovateľ nevyčíslil vo svojej žalobe. Odvolateľ preto zastáva názor, že jeho úspech v spore nepredstavoval 20,28% ale 67,70%. Na vyššie uvedenú argumentáciu poukazuje odvolateľ aj vo vzťahu k odvolaniu voči výrokom V. a VI. a žiada, aby aj tieto výroky boli zmenené podľa skutočného a zákonným spôsobom určeného úspechu vo veci.

9. Intervenient na strane žalovaného sa odvolal proti výroku I, ktorým súd žalobe vyhovel a závislých výrokov III a VI. Odvolateľ sa nestotožňuje so závermi súdu v otázke vecnej legitímácie žalobcu, kedy súd poukázal na jediné rozhodnutie a to rozsudok NS ČR publikovaný v Sbíрке soudních rozhodnutí a stanovisk pod č. RC 6/2009. Závery súdu sú neudržateľné, nemajú oporu v judikatúre slovenských najvyšších súdnych autorít, ani v odbornej literatúre a vzhľadom na okolnosti prejednávanej veci boli navyše závery označeného rozhodnutia nesprávne interpretované, keďže Najvyšší súd ČR sa aktívnou vecnou legitímáciou žalobcu vôbec nezaoberal a skutkový stav danej veci je diametrálne odlišný. Súd prvej inštancie, nesprávne de facto stotožnil prevádzateľa motorového vozidla podľa § 427 ods. 2 OZ s vlastníkom motorového vozidla navyše bez toho, aby vychádzal z konkrétnych okolností veci, najmä z lízingovej zmluvy uzavretej medzi žalobcom ako lízingovým nájomcom a lízingovým prenajímateľom, ktorá navyše nebola žalobcom ani predložená a súd ani s jej obsahom nebol oboznámený. Názory súdu prezentované v bode 82 odôvodnenia sú podľa odvolateľa absurdné a rozporné, keď na jednej strane súd uznáva, že v čase škodovej udalosti bola vlastníkom lízingová spoločnosť, na strane druhej však túto skutočnosť vôbec nezohľadnil pri rozhodovaní, pričom odvolateľ poukazuje na nález Ústavného súdu SR zo 16. decembra 2014, sp.zn. III. ÚS 266/2014-27). Z judikatúry vyplýva, že preskúmanie vecnej legitímácie či už aktívnej alebo pasívnej je imanentnou súčasťou každého súdneho konania, pričom súd ju skúma vždy aj bez návrhu a zistenie nedostatku vecnej legitímácie má za následok zamietnutie žaloby. Súd prvej inštancie túto legitímáciu jednak nesprávne ustálil a vychádzal navyše z nedostatočne zisteného skutkového stavu, keď síce poukazoval na lízingovú zmluvu, ktorá pritom nie je súčasťou súdneho spisu a jej obsah nie je súdu známy. Záverom odvolateľ poukázal na to, že je bežnou praxou lízingových spoločností požadovať od lízingového nájomcu, aby predmet nájmu havarijne poistil, čo bol aj prípad žalobcu. Toto poistenie má slúžiť práve pre prípady obdobné prejednávanej veci, pričom lízingový nájomca je spravidla povinný bezodkladne nahlásiť svojej poisťovni škodovú udalosť a uplatniť si nárok z havarijného poistenia, ak tak neurobí, alebo poisťovňa poistné plnenie odmietne poskytnúť, alebo ho kráti, táto skutočnosť je výlučne na ťarchu lízingového nájomcu, ktorý je v takom prípade povinný zaplatiť lízingovej spoločnosti náhradu vo výške poistného plnenia. Žalobca si nárok z havarijného poistenia neuplatnil (iba zo špekulatívneho dôvodu, aby nemusel znášať spoluúčasť, čo aj niekoľkokrát uviedol z priebehu konania a vyplýva to aj z odseku 29 odôvodnenia rozsudku), čím pravdepodobne porušil svoju povinnosť z lízingového vzťahu a toto porušenie spojené s povinnosťou znášať náklady na opravu vozidla vo vlastníctve lízingovej spoločnosti sa snaží kompenzovať nárokom uplatneným v tomto konaní. Jeho nárok je nielen nedôvodný pre nedostatok aktívnej vecnej legitímácie, ale aj v rozpore s dobrými mravmi. Navrhol preto rozsudok zmeniť a žalobu zamietnuť a intervenientovi na strane žalovaného priznať proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie a trov odvolacieho konania v plnom rozsahu a zároveň priznať súdnemu znalcovi proti žalobcovi nárok na znalečné v časti nekrytej preddavkom v rozsahu 100%.

10. Žalovaný sa odvolal proti výroku I. a závislým výrokom III. a VI. Aj on namietal nesprávnosť záverov súdu v otázke vecnej legitímácie žalobcu. Je irelevantné či a kedy žalovaný vzniesol námietku nedostatku jeho aktívnej legitímácie, súd túto otázku musí skúmať aj bez návrhu. Žalovaný nie je povinný tvrdiť ani preukazovať, že žalobca je nositeľom hmotnoprávneho nároku. Ak žalobca tvrdil, že mu vznikla škoda, bolo jeho povinnosť to preukázať, čo však preukázané nebolo. Rozhodnutie je podľa názoru odvolateľa zmätočné, nedostatočne odôvodnené a arbitrárne. Súd v odôvodnení nesprávne a vzájomne si odporujúco uvádza, že ... je síce pravdou, že žalobca nebol vlastníkom predmetného motorového vozidla ... žalobca bol lízingovým nájomcom a podľa osvedčenia o evidencii vozidla bol aj držiteľom motorového vozidla, z ktorého dôvodu bol aj osobou povinnou uzavrieť zmluvu o PZP a bol držiteľom a prevádzateľom motorového vozidla aj na účely § 427 OZ aj § 3 ZoPZP (bod 79 odôvodnenia rozsudku). V bode 47 súd uvádza, že prevádzateľom na účely ust. § 427 OZ a § 3 ods. 1 ZoPZP nie je vždy iba vlastníkom dopravného prostriedku, príp. jeho vodič, hoci spravidla je to tak. Nájomca prichádza do úvahy ako prevádzateľ dopravného prostriedku najmä v prípade lízingu s právom kúpy dopravného prostriedku, tzv. finančný lízing. Pokiaľ z lízingovej zmluvy nevyplýva niečo iné, odovzdaním cestného vozidla, ktoré je predmetom lízingu, nájomcovi vzniká oprávnenie na jeho prevádzku podľa osobitného zákona a tým lízingový nájomca sa stáva jeho prevádzateľom. Uvedené je podľa odvolateľa síce pravdivý záver, ale len v relácii k takej situácii, že by lízingový nájomca spôsobil škodu. Predmetom tohto konania nebolo spôsobenie škody žalobcom ako držiteľom či prevádzateľom motorového vozidla. Vo vzťahu k predmetu konania tak ide o závery súdu bez akejkoľvek relevancie k veci. Súd navyše používa v odôvodnení pojem „držiteľ“ motorového vozidla bez toho, aby v spojitosti s tým vzal do úvahy, že pojem držiteľ v zmysle § 129 ods. 1 OZ (v danom prípade veci hnutelnej motorového vozidla) nie je pojmom totožným so zákonným pojmom držiteľ motorového vozidla v zmysle § 2 ods. 2 písm. b) zákona č. 8/2009 Z.z. V danom prípade je pritom nepochybné, že žalobca nebol vlastníkom, vlastníkom je lízingová spoločnosť. Žalobca preto neutrpel ním tvrdenu škodu. Rozhodnutie je tiež prekvapivé, zvlášť keď súd v bode 82 uvádza ... „napriek tomu, že lízingová zmluva nebola v tomto spore predložená, pravdivosti tvrdenia žalobcu o jeho zmluvnej povinnosti nechať si opraviť škodu na prenajatom vozidle v autorizovanom servise, nasvedčuje aj záujem lízingových spoločností na riadnej oprave vozidiel ...“. ... V bode 83 súd zase uvádza, že „...keďže žalobca mal zmluvnú povinnosť nechať si opraviť poškodené vozidlo v autorizovanom servise ...“ Odvolateľ je toho názoru, že úlohou súdu nie je hádať, ani vyvodzovať skutkové závery, ak v konaní toto nebolo ani tvrdené a už toľto nebolo preukázané. Súd priznáva, že žalobca nepredložil žiadnu listinu, ktorou by preukazoval skutočnosti, s ktorými súd „pracoval“ a bez takýchto listín súd dospel k záveru, že žalobca mal povinnosť znášať náklady na opravu vozidla. Ak žalobca požaduje nahradiť škodu od žalovaného, musí preukázať, že škoda vznikla práve jemu a teda on utrpel škodu, čo však v nadväznosti na vyššie uvedené nepreukázal, keďže len tvrdil, že dal opraviť motorové vozidlo a zaplatil faktúru. Konajúci súd mal vyhodnocovať unesenie dôkazného bremena o nároku na základe len predložených resp. navrhnutých dôkazov, o ktoré žalobca opiera svoj nárok uplatňovaný pred súdom. V ďalšom odvolateľ poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR č.k. 2 Cdo198/2007, z ktorého tiež vyplýva, že ak by aj bola predložená lízingová zmluva a bol preukázaný vzťah nájomca/vlastník a ich vzájomné práva a povinnosti, nemenilo by to nič na tom, že žalobca nie je aktívne vecne legitimovaný v tomto konaní vo vzťahu k uplatnenému nároku na náhradu škody. Nie je preto hospodárne o návrhu rozhodnúť inak ako žalobu zamietnuť.

11. K odvolaniu žalobcu intervenient uviedol, že nárok žalobcu považuje v celom rozsahu za nedôvodný a nepreukázaný. Súd nepochybil, pokiaľ nepriznal žalobcovi nárok na uplatnené úroky z omeškania, vychádzajúc z § 450 OZ, podľa ktorých súd náhradu škody môže primerane znížiť z dôvodov hodných osobitného zreteľa, takýto postup nebol vylúčený a správne sú prihliadol na správanie žalobcu, ktorý sa v dôsledku škodovej udalosti de facto snažil bezdôvodne obohatiť na úkor žalovaného. Pokiaľ žalobca nesúhlasí ani s výrokom o nároku na náhradu trov konania, intervenient odkazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR R 34/2005.

12. K odvolaniu žalovaného intervenient uviedol, že sa pripája k zásadnej námietke žalovaného, týkajúcej sa nedostatku vecnej legitímácie žalobcu a rovnako považuje napadnutý rozsudok za vnútorné rozporný a zmätočný, keď na jednej strane súd uznáva, že v čase škodovej udalosti bola vlastníkom poškodeného vozidla lízingová spoločnosť (a teda ide o jediný subjekt, ktorému mohla byť v dôsledku škodovej udalosti spôsobená škoda), na strane druhej však túto skutočnosť vôbec nezohľadnil pri rozhodovaní (viď odsek 79 a 82 odôvodnenia). Závery súdu o aktívnej vecnej legitímácii žalobcu sú pritom v priamom rozpore s rozsudkom NS SR sp.zn. 2 Cdo 198/2007 a nálezom Ústavného súdu SR sp.zn. III. ÚS 266/2014. Nad rámec nesprávne vyvodenej aktívnej vecnej legitímácie žalobcu, vychádzal

súd prvej inštancie aj z nedostatočne zisteného skutkového stavu, keď síce poukazoval na lízingovú zmluvu, ktorá ale nie je súčasťou súdneho spisu a jej obsah nebol súdu známy. Navyše, ak sa žalobca dobrovoľne rozhodol nechať opraviť vec, ku ktorej nemal prislúchajúce vlastnícke práva, vzniknutú „škodu“ v podobe uhradenej faktúry za opravu znáša výlučne on sám.

13. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku, ďalej CSP), po zistení, že odvolanie podali včas oprávnené osoby (§ 359, § 360 a § 362 ods. 1 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolatelia podľa obsahu odvolania použili zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offo na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré ale nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario)ho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP), po preskúmaní zákonnosti a vecnej správnosti rozhodnutia dospel k záveru, že odvolanie žalovaného a intervenienta je dôvodné a napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné zmeniť (§ 388 CSP).

14. Predmetom konania vedeného na súde prvej inštancie pod sp. zn. 6C/64/2015 bolo zaplatenie sumy 1.511,- eur s príslušenstvom. Rozsudkom, napadnutým odvolaním, súd prvej inštancie žalovanému uložil zaplatiť žalobcovi 1.266,96 eur, žalobu vo zvyšku, t.j. čo do sumy istiny 244,04 eur a celého uplatneného príslušenstva zamietol a rozhodol o trovách konania strán a povinnosti zaplatiť súdnemu znalcovi znalečné v časti nekrytej preddavkom.

15. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozsudku súdu prvej inštancie v celom rozsahu s výnimkou zamietnutia žaloby v časti istiny 244,04 eur výrokom II (keď žalobca sa odvolal len čo do nepriznania uplatneného príslušenstva).

16. Zásadnou výhradou žalovaného a intervenienta v podanom odvolaní bolo nesprávne právne posúdenie aktívnej vecnej legitímácie žalobcu zo strany súdu prvej inštancie, preto bolo potrebným prioritne sa zaoberať touto otázkou.

17. Jednou z prvých otázok, ktoré rieši súd v civilnom sporovom konaní, je otázka, či ten, kto podal žalobu, je v spore aktívne legitimovaný. Vecnou legitímáciou sa rozumie stav vyplývajúci z hmotného práva, v rámci ktorého je jedna zo strán sporu nositeľkou určitého hmotnoprávneho oprávnenia (je aktívne legitimovaná) a na druhej strane sporu spočíva určitá hmotnoprávna povinnosť (je pasívne legitimovaná). Žalobca je teda aktívne vecne legitimovaný vtedy, ak mu skutočne patrí nárok, ktorý si žalobou uplatňuje a žalovaný je pasívne vecne legitimovaný vtedy, keď má skutočne povinnosť, ktorej plnenia sa žalobca na ňom domáha. Nedostatok vecnej legitímácie (aktívnej alebo pasívnej) vedie vždy k zamietnutiu žaloby meritórnym rozhodnutím. Otázkou, kto je v tom-ktorom prípade aktívne a pasívne vecne legitimovaný, musí súd riešiť vždy skôr než pristúpi k riešeniu otázky existencie alebo neexistencie nároku.

18. Žalobca sa žalobou domáhal od žalovaného zaplatenia sumy, ktorú vynaložil na opravu motorového vozidla, poškodeného konaním žalovaného, ktorý po zaparkovaní pri vystupovaní z vozidla oškrel vedľa stojace motorové vozidlo, čím podľa tvrdenia žalobcu, mu vznikla škoda. Wüstenrot poisťovňa, a.s., ktorá je poisťovateľom zo zmluvy o povinnom zmluvnom poistení vo vzťahu k motorovému vozidlu žalovaného, vstúpila do sporu ako intervenient na strane žalovaného. Súd prvej inštancie neprisvedčil argumentácii žalovaného, týkajúcej sa nedostatku aktívnej legitímácie žalobcu, a považujúc žalobcu za nositeľa žalobou uplatneného nároku, posúdil žalobu ako dôvodnú a tejto napadnutým rozsudkom vyhovel (i keď nie v celom rozsahu).

19. Podľa § 420 ods. 1 OZ, každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

20. Podľa § 427 ods. 1, 2 OZ, fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky. Rovnako zodpovedá aj iný prevádzateľ motorového vozidla, motorového plavidla, ako aj prevádzateľ lietadla.

21. Odvolací súd, súc viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie, po preskúmaní obsahu spisového materiálu a napadnutého rozsudku dospel k záveru, že v otázke vecnej legitímácie žalobcu súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil.

22. Nesprávne právne posúdenie veci (§ 365 ods. 1 písm. h/ CSP) je spôsobilým odvolacím dôvodom vtedy, keď súd prvej inštancie aplikuje na zistený skutkový stav nesprávny právny predpis a tiež vtedy, keď síce aplikuje správny právny predpis, avšak tento nesprávne interpretuje.

23. V danom prípade síce nebolo sporné, že konaním žalovaného došlo k poškodeniu motorového vozidla, ktoré viedol žalobca, podľa názoru odvolacieho súdu však súd prvej inštancie nesprávne stotožnil žalobcu s poškodeným subjektom. Žalobca síce v spore označuje poškodené vozidlo zn. Ford Fiesta „jeho“ osobným motorovým vozidlom, zároveň zo skutkových tvrdení žalobcu jednoznačne vyplýva, že toto poškodené vozidlo je (resp. v čase poškodenia bolo) predmetom lízingovej zmluvy uzavretej medzi žalobcom ako lízingovým nájomcom a treťou osobou ako lízingovým prenajímateľom, a teda vlastnícky žalobcovi nepatrí. Hoci predmetná zmluva nebola žalobcom v konaní ako dôkaz predložená, žalovaný túto skutočnosť nepoprel a preto treba považovať za nesporné, že žalobca je (resp. v čase poškodenia bol) lízingovým nájomcom poškodeného vozidla. V čase škodovej udalosti tak bol vlastníkom poškodeného vozidla subjekt odlišný od žalobcu a síce lízingová spoločnosť, pričom nie je zrejmé ani to, čo žalobca bol prevádzateľom, keďže na to, aby mohol byť nájomca považovaný za prevádzateľa motorového vozidla na účely § 427 Občianskeho zákonníka, je potrebné, aby boli kumulatívne splnené podmienky faktickej a právnej dispozície motorovým vozidlom. Pri skúmaní týchto podmienok v každom konkrétnom prípade je potrebné vziať do úvahy niekoľko faktorov, ktorými sú časový faktor faktickej dispozície, starostlivosť o dopravný prostriedok zo stránky finančnej a technickej a charakter vzťahu vlastníka dopravného prostriedku a jeho užívateľa (por. uznesenie Najvyššieho súdu SR z 22. júla 2020, sp. zn. 6 Cdo 154/2018).

24. V čase škodovej udalosti tak bola vlastníkom poškodeného vozidla lízingová spoločnosť a teda ide o jediný subjekt, ktorému mohla byť v dôsledku škodovej udalosti spôsobená škoda. Žalobca preto nie je vecne legitimovaný na podanie tejto žaloby. Tak, ako správne argumentovali v odvolaní intervenient a žalovaný, závery súdu prvej inštancie o aktívnej vecnej legitímácii žalobcu sú v priamom rozpore s nálezom Ústavného súdu SR sp.zn. III. ÚS 266/2014, z ktorého vyplýva, že „ak súd prizná navrhovateľovi ako lízingovému nájomcovi, ktorý nebol vlastníkom zničenej veci – motorového vozidla, aktívnu vecnú legitímáciu na uplatnenie nároku na náhradu škody spôsobenej na veci, koná v rozpore s ustálenou judikatúrou (pozri napr. rozhodnutie NS SR sp.zn. 5Cdo 198/2007 z 30. septembra 2008, ako aj napr. rozhodnutie NS ČR sp.zn. 25Cdo267/2005 z 29. marca 2007 a sp.zn. 25 Cdo 78/2001 z 30. októbra 2002). Preskúmanie vecnej legitímácie či už aktívnej alebo pasívnej je imanentnou súčasťou každého súdneho konania, pričom súd vecnú legitímáciu skúma vždy aj bez návrhu a aj v prípade, že ju žiaden z účastníkov konania nenamieta (pozri rozsudok NS SR sp.zn. 2 Cdo 205/2009 z 29. júna 2010), kde zistenie nedostatku vecnej legitímácie má za následok zamietnutie žaloby.“

25. Keďže žalobca nepreukázal, že je nositeľom nároku, ktorý si žalobou uplatňoval, bolo potrebné žalobu zamietnuť v časti istiny ako aj príslušenstva.

26. Ďalšie odvolacie argumenty odvolací súd považoval pre rozhodnutie vo veci samej už za nerozhodné, bez potreby sa nimi osobitne vysporiadavať. I podľa už konštantnej judikatúry súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi/stranami konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi/stranami konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku účastníka/strany konania, ktorú nastolil. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty účastníkov/strán konania (porovnaj napríklad rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. II.ÚS 251/04, III.ÚS 209/04, II.ÚS 200/09 a podobne). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na každú otázku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava (II. ÚS 78/05). Preto na ostatnú odvolaciu argumentáciu odvolateľov zaoberajúcu sa ďalšími okolnosťami prejednávanej veci, vzhľadom na uvedené závery už irelevantnú a nespôsobilú ovplyvniť rozhodnutie, i s poukazom na princíp hospodárnosti konania (čl. 17 OSP), odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

27. Preto odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia súdu v otázke vecnej legitímácie v jeho vyhovujúcom výroku I zmenil za použitia ustanovenia § 388 CSP tak, že žalobu zamietol a v zamietajúcom výroku II (v napadnutej časti nepriznaného príslušenstva) rozsudok ako vecne správny potvrdil.

28. Zároveň súd rozhodol podľa § 396 ods. 2 CSP v spojení s § 255 a 262 CSP aj o závislých výrokoch III až VI napadnutého rozsudku, t.j. o trovách konania vrátane povinnosti náhrady trov znaleckého dokazovania, vychádzajúc pritom z plného úspechu žalovaného a intervenienta na strane žalovaného v tomto spore. Pre úplnosť odvolací súd pripomína, že rozsudok v odvolaní nikým nenapadnutej časti zamietnutia istiny 244,04 eur nadobudol už právoplatnosť a žalobca tak po zmene rozsudku týmto odvolacím súdom bol neúspešný v celom rozsahu, a preto bol zaviazaný jednak k náhrade plných trov konania (prvoinštančného ako aj odvolacieho) žalovanému aj intervenientovi a zároveň k zaplateniu celého znalečného.

29. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0, teda jednohlasne (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).